

Anonimizuota versija

Vertimas

C-297/24 - 1

Byla C-297/24 [Broslon] ⁱ

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2024 m. balandžio 26 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas

Cour de cassation (Liuksemburgas)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2024 m. balandžio 25 d.

Kasatorius:

CY

Kita kasacinio proceso šalis:

Caisse pour l'avenir des enfants

<...>

Bylos šalys:

CY, gyvenantis [Prancūzijoje],

kasatorius,

<...>

ir

CAISSE POUR L'AVENIR DES ENFANTS <...>,

kita kasacinio proceso šalis,

ⁱ Šios bylos pavadinimas yra išgalvotas. Jis neatitinka jokios bylos šalies tikrojo vardo, pavardės ar pavadinimo.

<...> Atsižvelgdamas į skundžiamą sprendimą, kurį 2023 m. kovo 2 d. priėmė *Conseil supérieur de la sécurité sociale* (Aukščiausioji socialinės apsaugos komisija);

<...>

Dėl faktinių aplinkybių

Skundžiamame sprendime nurodyta, kad <...> *Caisse pour l'avenir des enfants* (Vaikų ateities kasa) panaikino pasienio darbuotojo CY [OMISSIS] teisę į išmoką šeimai, gautą už jo sutuoktinės vaiką, gimusį ankstesnėje santuokoje, motyvuodama tuo, jog vaikas nebegali būti laikomas jo šeimos nariu pagal *Code de la sécurité sociale* (Socialinės apsaugos kodeksas) 269 ir 270 straipsnių redakciją, patvirtintą 2016 m. liepos 23 d. įstatymu, kuriuo iš dalies pakeistas Socialinės apsaugos kodeksas.

Conseil arbitral de sécurité sociale (Socialinės apsaugos arbitražo komisija) patenkino kasatoriaus skundą, kuriame jis prašė, kad jam vėl būtų mokama šeimos išmoka.

Conseil supérieur de la sécurité sociale pakeitė minėtą sprendimą ir patvirtino, kad *Caisse pour l'avenir des enfants* buvo teisėtai nutraukusi šeimos išmokos mokėjimą CY.

Dėl kasacinio skundo pagrindų

Pagrindų formuluotė

Pirmasis pagrindas „grindžiamas 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo 1 straipsnio 1 punkto ir 67 straipsnio, siejamų su Reglamentu Nr. 492/2011 7 straipsnio 2 dalimi ir su 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičiančios Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikiniančios direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB, 2 straipsnio 2 punktu, pažeidimu, arba netinkamu taikymu, arba klaidingu išaiškinimu,

nes skundžiamame sprendime nesilaikyta plataus sąvokos „pasienio darbuotojo nebiologinio vaiko išlaikymas“ išaiškinimo, kurį Teisingumo Teismas pateikė savo 2020 m. balandžio 2 d. Sprendime *Caisse pour l'avenir des enfants* (pasienio darbuotojo sutuoktinio vaikas) (C-802/18, EU:C:2020:269),

nors turėjo vadovautis šiuo plačiu išaiškinimu ir suteikti pasienio darbuotojui teisę į šeimos išmokas, mokėtinas dėl jo sutuoktinės Clara vaiko“;

antrasis pagrindas [vidaus teise grindžiamas pagrindas] <...>;

trečiasis pagrindas „grindžiamas teisės normos pažeidimu, konkrečiau – Direktyvos 2004/38/EB 2 straipsnio 2 dalies c punkto pažeidimu, arba netinkamu taikymu, arba klaidingu išaiškinimu,

nes Conseil Supérieur de la Sécurité Sociale nusprendė, jog kasatorius neteikė išlaikymo savo įvaikiams, atmesdama Direktyvos 2004/38/EB 2 straipsnio 2 dalies c punkte suformuluotą vaiko išlaikymo prezumpciją;

nors minėta prezumpcija taikoma visiems vaikams, kurie yra jaunesni nei 21 metų amžiaus“;

ketvirtasis pagrindas „grindžiamas teisės normos pažeidimu, konkrečiau – Socialinės apsaugos kodekso 269 ir 270 straipsnių, iš dalies pakeistų 2016 m. liepos 23 d. įstatymu ir aiškinamų pagal Teisingumo Teismo 2020 m. balandžio 2 d. Sprendimą Caisse pour l’avenir des enfants (pasienio darbuotojo sutuoktinio vaikas) (C-802/18, EU:C:2020:269), pažeidimu, arba netinkamu taikymu, arba klaidingu išaiškinimu,

nes Conseil Supérieur de la Sécurité Sociale nusprendė, jog kasatorius neteikė išlaikymo savo įvaikiams ir neįrodė, jog padengia visas namų ūkio išlaidas,

nors kasatorius pateikė labai daug patvirtinamųjų dokumentų, kuriais galima įrodyti, jog jis prisidėjo prie vaiko išlaikymo, ir tai konstatavo pats apeliacinės instancijos teismas, atmesdamas CY prašymą“;

penktasis pagrindas [vidaus teise grindžiamas pagrindas] <...>; **šeštasis pagrindas** [vidaus teise grindžiamas pagrindas] <...>; **septintasis pagrindas** [vidaus teise grindžiamas pagrindas] <...> ir

aštuntasis pagrindas [vidaus teise grindžiamas pagrindas] <...>.

Cour de cassation atsakymas

Dėl preliminaraus Europos Sąjungos teisės išaiškinimo

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (toliau – Teisingumo Teismas) yra nusprendęs, jog „SESV 45 straipsnis ir 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 492/2011 dėl laisvo darbuotojų judėjimo Sąjungoje 7 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinami taip, kad šeimos išmoka, susijusi su pasienio darbuotojo darbu pagal darbo sutartį valstybėje narėje, yra socialinė lengvata, kaip ji suprantama pagal šias nuostatas.

2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo 1 straipsnio i punktas ir 67 straipsnis, siejami su Reglamentu Nr. 492/2011 7 straipsnio 2 dalimi ir su 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičiančios Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir

*panaikinančios direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB, 2 straipsnio 2 punktu, turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiamos valstybės narės teisės nuostatos, pagal kurias pasienio darbuotojai gali gauti šeimos išmoką, susijusią su jų darbu pagal darbo sutartį šioje valstybėje narėje, tik už savo vaikus, bet ne už savo sutuoktinio vaikus, su kuriais jų nesieja giminystės ryšys, tačiau kuriuos jie išlaiko, nors visi toje valstybėje narėje gyvenantys vaikai turi teisę gauti šią išmoką (2020 m. balandžio 2 d. Sprendimas *Caisse pour l'avenir des enfants* (pasienio darbuotojo sutuoktinio vaikas), C-802/18, EU:C:2020:269).*

Teisingumo Teismas pasienio darbuotojo teisę gauti šeimos išmoką už savo sutuoktinio vaiką, su kuriuo jo nesieja giminystės ryšys, susiejo su įrodymu, kad jis atitinka šio vaiko išlaikymo sąlygą.

Nors Teisingumo Teismo pateiktas teisinis atsakymas susijęs tik su pasienio darbuotojo sutuoktinio vaiku, iš sprendimo motyvų matyti, kad tas pats sprendinys taikomas pasienio darbuotojo įregistruoto partnerio vaikui, su kuriuo darbuotojo nesieja giminystės ryšys (2020 m. balandžio 2 d. Sprendimo *Caisse pour l'avenir des enfants* (pasienio darbuotojo sutuoktinio vaikas), C-802/18, EU:C:2020:269, 51 ir 52 punktai).

Taikydamas šį kriterijų, apeliacinės instancijos teismas, motyvuodamas sprendimą panaikinti šeimos išmoką,

- netiesiogiai, bet aiškiai nusprendė, kad įrodymais, patvirtinančiais pasienio darbuotojo ir vaiko motinos santuokos egzistavimą ir pasienio darbuotojo, jo sutuoktinės bei vaiko bendrą buitį, vertinamais atskirai ar kartu, negalima įrodyti, jog ši sąlyga tenkinama,
- nurodė, jog abu biologiniai tėvai turėjo išteklių prisidėti prie vaikų išlaikymo ir prie to prisidėjo, nes motina tęsė profesinę veiklą, o tėvas už kiekvieną vaiką mokėjo 150 EUR išlaikymo išmoką, ir tuo remdamasis padarė išvadą, kad „vadinasi, visas vaiko išlaikymo išlaidas padengia jo biologiniai tėvai“;
- nusprendė, kad įrodymai apie išlaidas, kurios laikomos namų ūkio išlaidomis (sąskaitos už vandenį, „Engie“ abonementas, nekilnojamojo turto paskolos gražinimo mėnesinės įmokos), vaiko naudai išleistos sumos (mėnesinis vaiko telefono abonementas, mobiliojo telefono įsigijimas, vaiko psichologinės sveikatos priežiūra) ir kiti duomenys (keitimasis žinutėmis, įtempti santykiai su biologiniu tėvu, geras pasienio darbuotojo ir vaiko sutarimas) neįrodo, kad CY teikė išlaikymą vaikui, nes nebuvo įrodyta, kad šias sumas mokėjo tik pasienio darbuotojas, ir kad tai buvo tik atsitiktinės sumos – papildomos sumos, „ypač atsižvelgiant į pirmiau nurodytus objektyvius duomenis, pagal kuriuos vaiko išlaikymo išlaidas apmoka būtent jo biologiniai tėvai“.

Teisingumo Teismas iš pradžių vartojo sąvoką „išlaikymas“, nurodydamas, kad pasienio darbuotojas gali gauti valstybės išmoką kaip socialinę lengvatą, nagrinėjamu atveju – finansinę pagalbą aukštojo mokslo studijoms, už savo vaiką,

jeigu ir toliau išlaiko šį vaiką (1992 m. vasario 26 d. Sprendimo *Bemini*, C-3/90, ECLI:EU:C:1992:89, 25 ir 29 punktai; 1999 m. birželio 8 d. Sprendimo *Meeusen*, C-337/97, ECLI:EU:C:1999:284, 19 punktas; 2012 m. birželio 14 d. Sprendimo *Europos Komisija / Nyderlandai*, C-542/09, ECLI:EU:C:2012:346, 35 punktas; 2013 m. birželio 20 d. Sprendimo *Guirsch*, C-20/12, ECLI:EU:C:2013:411, 39 punktas), bet šiuose sprendimuose ši sąvoka neapibrėžta.

Paskui, taip pat nagrinėdamas socialinę lengvatą, t. y. finansinę pagalbą aukštojo mokslo studijoms, susijusią su vaiku, neturinčiu giminystės ryšio su pasienio darbuotoju, Teisingumo Teismas patikslino sąvokos „išlaikymas“ prasmę, pirmiausia nurodydamas, kad ji „nesuponuoja teisės į išlaikymą [(alimentus)]“ (2016 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Depesme ir kt.*, C-401/15–C-403/15, EU:C:2016:955, 58 punktas), o paskui pridūrė, kad „išlaikomo šeimos nario statusą lemia faktinė situacija. Tai yra šeimos narys, kurį darbuotojas išlaiko, ir nebūtina nustatyti šio išlaikymo priežasčių ir kelti klausimo, ar suinteresuotasis asmuo gali patenkinti savo poreikius dirbdamas“ (58 ir 59 punktai). Iš to jis padarė išvadą, kad „išlaikomo šeimos nario statusą lemia faktinė situacija, kurią turi įvertinti valstybė narė, o prireikus ir nacionaliniai teismai. Pasienio darbuotojo išlaikomo šeimos nario statusą, kai jis susijęs su šio darbuotojo sutuoktinio ar pripažinto partnerio vaiko situacija, gali pagrįsti objektyvios aplinkybės, pavyzdžiui, šio darbuotojo ir studento bendra gyvenamoji vieta, ir nereikia nustatyti, dėl kokių priežasčių šis darbuotojas prisideda prie studento išlaikymo, nei tiksliai apskaičiuoti sumos dydžio“ (*Ibidem*, 60 punktas).

Paskui Teisingumo Teismas „išlaikymo“ kriterijų pritaikė klausimui, ar pasienio darbuotojas gali gauti socialinę lengvatą, kurią sudaro šeimos išmoka už vaiką, su kuriuo jo nesieja giminystės ryšys, savo sprendimo motyvuose nurodydamas, kad „pasienio darbuotojo vaikas, galintis netiesiogiai naudotis pastarojoje nuostatoje nurodytomis socialinėmis lengvatomis, yra ne tik vaikas, kurį su šiuo darbuotoju sieja giminystės ryšys, bet ir šio darbuotojo sutuoktinio ar registruoto partnerio vaikas, jei šis darbuotojas tą vaiką išlaiko. Teisingumo Teismo teigimu, šią sąlygą lemia faktinė situacija, kurią, remdamasi suinteresuotojo asmens pateiktais įrodymais, turi įvertinti administracija, o prireikus ir nacionaliniai teismai, ir jiems nebūtina nustatyti prisidėjimo prie išlaikymo priežasčių, nei tiksliai apskaičiuoti jo dydžio“ (Teisingumo Teismo 2020 m. balandžio 2 d. Sprendimas, *op. cit.*, 50 punktas). Teisingumo Teismas pažymėjo, kad „vaiko biologinis tėvas jo motinai nemoka išlaikymo išmokų. Taigi atrodo, kad FV, HY motinos sutuoktinis, išlaiko šį vaiką, tačiau tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas“ (2020 m. balandžio 2 d. Sprendimo *Caisse pour l'avenir des enfants (pasienio darbuotojo sutuoktinio vaikas)*, C-802/18 EU:C:2020:269, 52 punktas).

Teisingumo Teismas dar nusprendė, kad „sąvoka pasienio darbuotojo „šeimos narys“, kuriam netiesiogiai gali būti taikomas Reglamento Nr. 492/2011 7 straipsnio 2 dalyje įtvirtintas vienodo požiūrio principas, atitinka sąvoką „šeimos narys“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2004/38 2 straipsnio 2 punktą, apimančią sutuoktinį arba partnerį, su kuriuo Sąjungos pilietis sudarė

registruotą partnerystę, <...> tiesioginius palikuonis, kuriems nesukakę 21 metų amžiaus arba kuri[e išlaikomi, ir sutuoktinio ar partnerio tiesioginius palikuonis]. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas visų pirma atsižvelgė į Direktyvos 2014/54 1 konstatuojamąją dalį, 1 straipsnį ir 2 straipsnio 2 dalį“ (2020 m. balandžio 2 d. Sprendimo *Caisse pour l'avenir des enfants (pasienio darbuotojo sutuoktinio vaikas)*, C-802/18 EU:C:2020:269, 51 punktą).

Cour de cassation, remdamasis šiais argumentais, visų pirma padarė išvadą, kad patikslinimas, jog sąvoka „išlaikymas“ kyla iš faktinės situacijos, reiškia ne tai, kad tai yra grynai faktinė sąvoka, kurios Teisingumo Teismas ir Kasacinis teismas netikrina, o tai, kad vartojant šią formuluotę siekta pabrėžti, jog ši sąvoka vertinama neatsižvelgiant į jokią vaiko teisę į alimentus, kaip nurodyta 2016 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Depesme ir kt.*, C-401/15–C-403/15, ECLI:EU:C:2016:955, 58 punkte.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, *Cour de cassation* toliau daro išvadą, kad teisės aktuose, susijusiuose su socialinėmis lengvatomis, vartojama sąvoka „išlaikymas“ yra savarankiška Europos Sąjungos teisės sąvoka, kurią reikia taikyti ir aiškinti vienodai.

Šiuo metu, kiek tai susiję su abejonėmis dėl aptariamų elementų, toks vienodas aiškinimas nėra užtikrintas.

Šiuo atžvilgiu *Cour de cassation* turi kelti klausimą dėl 2016 m. gruodžio 15 d. Sprendime *Depesme ir kt.* (C-401/15–C-403/15, ECLI:EU:C:2016:955, 60 punktas) pateikto pavyzdžio – „objektyvios aplinkybės, pavyzdžiui, šio darbuotojo ir studento bendra gyvenamoji vieta“ – apimties, viena vertus, dėl to, ar šis aspektas nurodytas kaip paprastas pavyzdys, ar, atvirkščiai, kaip sąlyga; tokiu atveju kyla klausimas, ar tai yra pakankama sąlyga, ar būtina sąlyga, ir, antra, ar svarbus yra bendros gyvenamosios vietos finansavimo būdas, kai reikia nustatyti, ar pasienio darbuotojas iš dalies arba visiškai prisideda prie minėto finansavimo.

Kalbant apie vaiko poreikius, į kuriuos reikia atsižvelgti ir kuriuos tenkina pasienio darbuotojas, Kasacinis teismas kelia klausimą, ar turi būti atsižvelgiama tik į vaiko išlaikymo poreikius ir elementarius vaiko pragyvenimo poreikius (maistą, drabužius, būstą, švietimą ir t. t.), ar vis dėlto reikia turėti omenyje visas išlaidas, įskaitant skirtas pramogoms ar tiesiog patogumui (mobiliojo telefono, restoranų, vairuotojo pažymėjimo ir t. t.) ar net ekstravagantiškoms, prabangos reikmėms (reguliariam elektroninės įrangos pirkimui, atostogoms tolimose šalyse ir t. t.), skirtoms tam tikram gyvenimo lygiui užtikrinti.

Kalbant apie pasienio darbuotojo vaiko išlaikymo sąlygas, *Cour de cassation* kyla klausimas, ar pasienio darbuotojo prisidėjimas prie vaiko išlaikymo turi būti tiesioginių piniginių išmokų vaikui formos, ar tai gali būti vaiko interesais patirtos išlaidos. Šiomis aplinkybėmis kyla klausimas, ar išlaidos turi būti patirtos, kaip, atrodo, siūloma generalinės prokuratūros išvadose, atsižvelgiant į konkretų ar net

išimtinį vaiko interesą, ar turi būti atsižvelgiama į išlaidas, patirtas siekiant bendro šeimos vieneto intereso (mėnesines hipotekos paskolos įmokas, nuompinigius, bendrai naudojamos įrangos pirkimą ir t. t.). Kalbant apie konkrečias taisykles, taip pat kyla klausimas, ar pasienio darbuotojo patirtos vaiko išlaikymo išlaidos turi būti tam tikro <...> reguliaraus ar periodinio pobūdžio (nekilnojamojo turto paskola, nuoma, elektros ir šildymo išlaidos, sąskaitos už telefoną ir t. t.), ar turi būti atsižvelgiama ir į pavienių išlaidų apmokėjimą (nereguliarų drabužių pirkimą ir t. t.). Galiausiai, nors Teisingumo Teismas pažymėjo, kad vertinant faktinę situaciją nebūtina nustatyti pasienio darbuotojo prisidėjimo prie išlaikymo priežasčių ar tikslaus jų dydžio (2016 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Despeme ir kt.*, C-401/15–C-403/15, EU:C:2016:955, 64 punktas; 2020 m. balandžio 2 d. Sprendime *Caisse pour l'avenir des enfants (pasienio darbuotojo sutuoktinio vaikas)*, C-802/18 EU:C:2020:269, 50 punktas) *Cour de cassation* kelia klausimą, ar reikia atsižvelgti į bet kokią, net minimalią, įmoką, ar ji turi būti reikšminga, ir ar pastaruoju atveju šį kriterijų reikia vertinti atsižvelgiant į vaiko poreikius, ar į pasienio darbuotojo finansinę padėtį.

Lėšų kilmė taip pat gali kelti klausimų, nes tam tikrais atvejais pasienio darbuotojas turi bendrą banko sąskaitą su savo sutuoktiniu ar registruotu partneriu, vienu iš vaiko tėvų, kuria buvo pasinaudota per teismo procesą nurodytoms išlaidoms padengti, siekiant įrodyti, kad sąlyga „išlaikyti“ vaiką yra įvykdyta, bet lėšas į šią sąskaitą perveda ne tik jis, ir jis neįrodo, kiek lėšų perveda į šią sąskaitą, o tokiu atveju kyla klausimas, ar vaiko poreikių tenkinimui skirtos lėšos gaunamos iš pasienio darbuotojo.

Cour de cassation taip pat kyla klausimas dėl 2016 m. gruodžio 15 d. Sprendime *Depesme ir kt.* (C-401/15–C-403/15, ECLI:EU:C:2016:955, 62 punktas) Teisingumo Teismo pateikto patikslinimo, pagal kurį „*Sajungos teisės aktu leidėjas numatė, kad vaikai bet kuriuo atveju laikomi išlaikytiniais iki 21 metų*“, apimties, nes reikia išsiaiškinti, ar bet kuris jaunesnis nei 21 metų vaikas turi būti laikomas pasienio darbuotojo aprūpinamu tik dėl šios amžiaus sąlygos, ar kartu turi būti atsižvelgiama į kitus veiksnius.

Tada reikia kelti klausimą dėl tėvų prisidėjimo prie vaiko poreikių tenkinimo. Pagal įstatymą jie yra įpareigoti teikti išlaikymą, priešingai nei pasienio darbuotojas, kuris neprivalo vykdyti tokios pareigos. Atvirkščiai, vaiko „išlaikymo“ kriterijus reiškia, kad reikia įvertinti vaiko faktinę padėtį. Taigi kyla klausimas, ar norint padaryti išvadą, kad pasienio darbuotojas neprisidėjo prie vaiko išlaikymo, pakanka konstatuoti tėvams tenkančioms išlaikymo prievolės buvimą ir apimtį, ar dar reikia įsitikinti, jog išlaikymo prievolė tėvams buvo nustatyta tinkamai ir kad jie iš tikrųjų vykdo savo išlaikymo prievolę, todėl papildomas pasienio darbuotojo prisidėjimas prie išlaikymo tampa nereikalingas. Nesant faktinio tokios pagalbos mokėjimo, kyla klausimas, ar reikia patikrinti, ar pasienio darbuotojo sutuoktinis arba registruotas partneris bent jau mėgino imtis priverstinio vykdymo priemonių ir ar galiausiai pasienio darbuotojo prisidėjimu kompensuojamas vieno iš tėvų įsipareigojimų nevykdymas. Dėl šios išlaikymo pagalbos ir klausimo, ar nustatytas tinkamas jos dydis, gali būti svarbu tai, kokiu

būdu jis nustatytas: teismo sprendimu ar susitarimu. Šie aspektai gali būti susiję su pirmiau minėtu klausimu, į kokias su vaiku susijusias išlaidas reikia atsižvelgti. Jei atsižvelgiama tik į pagrindines išlaikymo išlaidas, kurios būtinos vaiko pragyvenimui, tėvų išlaikymo pareiga iš esmės atitinka šiuos poreikius, todėl papildomas pasienio darbuotojo prisidėjimas tokiems poreikiams patenkinti netenka prasmės.

Kalbant apie santykius su kitu iš vaiko tėvų, dar reikia išsiaiškinti, ar svarbu išnagrinėti tvarką, pagal kurią vaikas pakaitomis gyvena su abiem tėvais, nes lankymo ir apgyvendinimo teisės išplėtimo arba bendros gyvenamosios vietos atvejais kitas iš tėvų iš esmės gali prisiimti didesnes išlaikymo prievolės natūra, palikdamas mažiau vietos galimam poreikiui, kad pasienio darbuotojas patenkintų vaiko poreikius.

Visus šiuos klausimus iš esmės reikia vertinti atsižvelgiant į plataus nuostatų, kuriose įtvirtinta darbuotojų judėjimo laisvė, aiškinimo principą (2016 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Depesme ir kt.*, C-401/15–C-403/15, ECLI:EU:C:2016:955, 58 punktas), taigi ir į galimas tokio plataus aiškinimo principo ribas.

Atsižvelgdamas į šiuos argumentus, Kasacinis teismas, prieš imdamasis tolesnių veiksmų šioje byloje, nusprendė pateikti Teisingumo Teismui šio sprendimo rezoliucinėje dalyje suformuluotus prejudicinius klausimus dėl Europos Sąjungos teisės taikymo srities.

REMDAMASIS ŠIAIS MOTYVAIS,

Cour de cassation

<...> [pateikia] Europos Sąjungos Teisingumo Teismui šiuos klausimus:

1 a) ar vaiko „išlaikymo“ sąlyga, kuria grindžiamas šeimos nario statusas, kaip jis suprantamas pagal Europos Sąjungos teisės nuostatas, apibrėžta Teisingumo Teismo jurisprudencijoje dėl laisvo darbuotojų judėjimo ir pasienio darbuotojo socialinės lengvatos, susijusios su jo darbu pagal darbo sutartį valstybėje narėje, gavimo už jo sutuoktinio ar registruoto partnerio vaiką, su kuriuo jis neturi giminystės ryšio, aiškinama atskirai arba kartu su plataus nuostatų, kuriomis siekiama užtikrinti laisvą darbuotojų judėjimą, aiškinimo principu, turi būti aiškinama kaip įvykdyta, taigi suteikianti teisę gauti socialinę lengvatą,

- vien dėl pasienio darbuotojo ir vieno iš vaiko tėvų santuokos ar registruotos partnerystės,
- vien dėl pasienio darbuotojo ir vaiko bendros registruotos gyvenamosios vietos ar gyvenamosios vietos,
- vien dėl to, kad pasienio darbuotojo suteikiamas išlaikymas apima bet kokias vaikui naudingas išlaidas, net jeigu

- išlaikymas apima ne tik pagrindinius ar maisto poreikius,
  - išlaikymas suteikiamas trečiajam asmeniui ir yra tik netiesiogiai naudingas vaikui,
  - išlaikymas suteikiamas ne išimtiniam ar konkrečiam vaiko interesui patenkinti, bet yra naudingas visam namų ūkiui,
  - išlaikymas suteikiamas tik retkarčiais,
  - išlaikymas yra mažesnis už vaiko tėvų teikiamą išlaikymą,
  - išlaikymas apima tik nereikšmingą vaiko poreikių dalį,
- vien dėl to, kad išlaidos dengiamos iš bendros pasienio darbuotojo ir jo sutuoktinio ar registruoto partnerio – vieno iš vaiko tėvų – sąskaitos, neatsižvelgiant į joje esančių lėšų kilmę,
  - vien dėl to, kad vaikas yra jaunesnis nei 21 metų amžiaus?

1 b) Jei atsakymas į pirmąjį klausimą būtų neigiamas, ar „išlaikymo“ sąlyga turi būti aiškinama kaip įvykdyta, taigi ir kaip suteikianti teisę gauti socialinę pašalpą, kai nustatomos dvi ar daugiau iš šių aplinkybių?

2) Ar vaiko „išlaikymo“ sąlyga, iš kurios kildinamas šeimos nario statusas, kaip jis suprantamas pagal Sąjungos teisės nuostatas, nustatyta Teisingumo Teismo jurisprudencijoje dėl laisvo darbuotojų judėjimo ir pasienio darbuotojo socialinės lengvatos, susijusios su jo darbu už atlygį valstybėje narėje, gavimo už jo sutuoktinio ar registruoto partnerio vaiką, su kuriuo jis neturi giminystės ryšio, aiškinama atskirai arba kartu su nuostata, kuriomis siekiama užtikrinti laisvą darbuotojų judėjimą, plataus aiškinimo principu, turi būti aiškinama kaip neįvykdyta, taigi paneigianti teisę gauti socialinę lengvatą,

- vien dėl to, kad vaiko tėvai turi išlaikymo prievolę, neatsižvelgiant į
  - tai, ar šis išlaikymo reikalavimas nustatomas teismo sprendimu, ar sutartimi,
  - nustatytą šio išlaikymo reikalavimo sumą,
  - tai, ar skolininkas faktiškai dengia šią išlaikymo skolą,
  - tai, ar pasienio darbuotojo prisidėjimas prie išlaikymo užpildo vieno iš vaiko tėvų įsipareigojimų nevykdymo spragą,
- vien dėl to, kad vaikas periodiškai gyvena pas kitą iš tėvų, nes naudojamosi lankymo ir apgyvendinimo teise, kaitoma gyvenamąja vieta ar kita priemone?

Sustabdo bylos nagrinėjimą, kol bus priimtas Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimas;

<...>

DARBINIS VERTINIMAS